

udenrigsministre i Oslo i marts 1946, førtes der efter dansk indbydelse i november 1946 i København nogle orienterende forhandlinger mellem repræsentanter for Danmark, Norge og Sverige. Fra svensk side udgik der derefter en indbydelse til at optage spørgsmålet om tilvejebringelse af nye statsborgerlove for hvert af de tre lande. Med dette formål udpegede regeringerne særlige delegationer, der holdt møder i Stockholm den 4. og 5. april 1949 og på Gjendesheim i Norge den 26. til 29. august s. å.

De nævnte delegationer har afgivet en fælles betænkning, indeholdende såvel lovttekster for hvert af de tre lande som udførlig motivering. Betænkningen er af hver delegation foranlediget trykt i sit eget sprog. I det følgende omtales den danske betænkning som „betænkningen“, og hvor intet andet fremgår af sammenhængen, betegner udtrykket „udkastet“ det deri indeholdte udkast til en ny dansk lov om erhvervelse og fortabelse af indfødsret.

Det må fremhæves, at det er lykkedes de delegerede at enes om fuldstændig enslydende lovudkast for de tre lande, bortset fra den forskel, der skyldes, at naturalisation i Danmark i henhold til grundlovens § 50 er et lovgivningsanliggende, medens den i de to andre lande er et forvaltningsanliggende. Endvidere er overgangsbestemmelserne m. v. affattet efter hvert lands særegne forudsætninger.

De nugældende love i de tre lande indeholder derimod til trods for, at de ligeledes hviler på fællesnordiske forarbejder og derfor i det store og hele bygger på ensartede principper, en række indbyrdes afvigelser. Det må betragtes som et meget betydeligt fremskridt, at de tre landes delegerede har været i stand til at finde frem til fuldstændig ensartede løsninger af alle spørgsmål på nær de forannævnte naturalisations- og overgangsbestemmelser. Dette resultat har ikke kunnet opnås, uden at man har måttet give afkald på visse ønsker med hensyn til, hvorledes statsborgerretslovgivningen bør udformes. Imidlertid synes det resultat, at sagkyndige delegerede fra alle tre lande for første gang har været i stand til at formulere fuldstændig ensartede regler, at være af så stor værdi, at de derved opnåede fordele bør søges fastholdt.

Den opnåede ensartethed i reglerne om erhvervelse og fortabelse har ikke blot betydning som udtryk for det nære slægtsskab mellem de nordiske lande også på retslivets område, men bidrager herudover i højere grad, end tilfældet er efter de nugældende love, til at undgå, at der de nordiske lande

imellem opstår lovkonflikter, der skaber statsløshed eller dobbelt statsborgerret. Endvidere er fuldstændig ensartede besvarelser af spørgsmålene om, hvem der erhverver eller fortaber det enkelte lands statsborgerret, en forudsætning for, at man kan gennemføre det i udkastenes § 11 indeholdte første skridt i retning af et fællesskab på statsborgerretsområdet, der går ud over det hidtil bestående.

Man har derfor ved udarbejdelsen af lovforslaget holdt sig til de delegeredes udkast, hvorfor man i det store hele kan henvise til den foreliggende betænkning.

I overensstemmelse med de delegeredes udkast indeholder det foreliggende forslag ingen særbestemmelser om den gifte kvindes statsborgerlige stilling. Den hidtil i loven af 1925 § 3, stk. 1, indeholdte regel, hvorefter en fremmed kvinde erhverver indfødsret ved at gifte sig med en dansk mand, er derfor udgået af forslaget. Følgelig vil for den danskgifte fremmede kvinde fremtidig gælde det samme som for den danskgifte fremmede mand, nemlig at indfødsret kun kan erhverves i henhold til lovens almindelige — for begge køn — gældende bestemmelser, eventuelt ved naturalisation.

Endvidere vil den omstændighed, at en dansk kvinde indgår ægteskab med en udlænding, ikke længere kunne medføre, at hun derved mister indfødsretten, selvom hun ved ægteskabet erhverver statsborgerret i mandens hjemland og flytter ud af riget. Til fortabelse kræves efter forslaget, at kvinden udtrykkeligt samtykker i, at hun får en fremmed statsborgerret; herom henvises nærmere til bemærkningerne til § 7.

Iøvrigt skal man med hensyn til lovforslagets enkelte paragraffer foruden til betænkningen henvise til følgende bemærkninger:

Til § 1.

Indholdet af stk. 1, nr. 1 og 3, og stk. 2 dækker ganske lov 1925 § 1.

Som en ny regel foreslås det i stk. 1, nr. 2, at ægtebarn under visse omstændigheder også skal erhverve indfødsret ved fødslen, når moderen er dansk. Dette skal nemlig gælde, når det ellers ved fødslen ville blive statsløs — enten fordi faderen er statsløs, eller fordi faderens fremmede statsborgerret ikke overføres til barnet — og såfremt det er født her i riget. Med hensyn til sidstnævnte spørgsmål henvises dog til § 11 A, hvorefter fødsel i andre nordiske lande kan ligestilles med fødsel her i riget. De delegerede har ikke ment at kunne foreslå, at denne regel skal gælde i tilfælde, hvor barnet fødes